

Identiteitsnotitie

Vrijheidslaan 94, Postbus 42, 5306 ZG Brakel
0418 – 440234, info@scobommelerwaard.nl

November 2018

Inleiding

De Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard (SCOB) vormt het bevoegd gezag van de christelijke scholen in de dorpskernen Aalst, Brakel, Bruchem, Hedel, Kerkwijk en Zuilichem.

De SCOB wil protestants-christelijk onderwijs aanbieden dat open staat voor alle leerlingen en hun ouders die deze uitnodiging aan willen nemen, ongeacht hun levensbeschouwelijke of culturele achtergrond. Basis en uitgangspunt van het onderwijs vormen het reddende en verlossende werk van Jezus Christus.

Medewerkers en scholen weten zich verbonden in Jezus Christus, Heiland en Verlosser en de Bijbel, Gods Woord, richtsnoer voor ons leven. Tegelijkertijd erkennen wij de eigen cultuur van de school en de omgeving waarin die functioneert. Wij spreken in dat geval van de 'couleur locale'.

De scholen van de SCOB kenmerken zich door een specifieke en herkenbare identiteit. In dit document wordt die concreet uitgewerkt. Allereerst op bovenschools niveau voor het geheel van de stichting, vervolgens schoolspecifiek voor de Willem van Oranjeschool te Brakel.

Achter dit document zijn 2 bijlagen gevoegd. Hierin wordt onze visie op enkele kernbegrippen en kernwaarden van het christelijk geloof nader uitgewerkt.

Doel

De stichting heeft als doel werkzaam te zijn tot oprichting en instandhouding van protestants-christelijke basisscholen, als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, in de Bommelerwaard.

De stichting tracht haar doel te bereiken door het zoeken van samenwerking in alles wat tot de belangen van het protestants-christelijk onderwijs, zoals bedoeld in het vorig lid, behoort, door het houden van vergaderingen en voorts door alle andere wettige middelen die tot het gestelde doel dienstig zijn.

Grondslag en Visie

De SCOB heeft haar grondslag en visie als volgt geformuleerd:

- 1. De stichting ontleent haar identiteit aan een vast geloof in God de Vader, Zijn Zoon Jezus Christus en in de Heilige Geest, waarbij zij als grondslag de Bijbel als het onfeilbare Woord van God en de daarop gebaseerde Drie Formulieren van Enigheid, zoals die zijn vastgesteld in de Synode van Dordrecht in 1618 – 1619 erkent.*
- 2. De van de stichting uitgaande scholen weten zich verbonden door de relatie die er is met God, waarbij er verschillen zijn in beleving en in uitingsvorm.*
- 3. De stichting geeft aan de grondslag invulling met bestuurders, toezichhouders en medewerkers die deze grondslag dragen, die daarvan blijk geven door middel van een persoonlijk geloof en een actieve betrokkenheid bij de eigen kerkelijke gemeente, waarbij zij uitspreken dat Jezus de enige Weg is tot behoud en de Waarheid om uit te leven*

Dit betekent in de praktijk dat een leerling zich aan het eind van de basisschool een beeld moet kunnen vormen over het christelijk geloof, dat er uiteindelijk toe kan bijdragen dat er een persoonlijke geloofsrelatie met Jezus Christus ontstaat. De scholen van de Stichting zien kinderen als unieke schepselen, die gestimuleerd worden om hun van God gekregen talenten te leren gebruiken in dienst van anderen en van de samenleving. Doordat kinderen zich op deze manier kunnen ontplooien en het beste uit zichzelf tevoorschijn kunnen laten komen, leren zij om niet alleen voor zichzelf te leven, maar van betekenis te zijn voor anderen. Om dit zo goed mogelijk te verwezenlijken zullen kinderen op de scholen van de Stichting in een sfeer van geborgenheid dienen op te groeien en onderwijs te ontvangen, daarbij gaven en talenten te ontplooien om te kunnen functioneren in onze maatschappij. Zo worden zij voorbereid om op hun eigen manier verantwoorde beslissingen te kunnen nemen voor de toekomst. Er wordt goed voor hen gezorgd, ze worden door de leerkrachten gekend en met liefde omringd.

Op Stichtingsniveau worden een aantal maatschappelijke ontwikkelingen gesignaleerd, onder andere: 'de ontkerstening van de samenleving met daarmee het verlies aan normen in het gedrag en verlies van kennis van de Bijbel', 'individualisering', 'toenemende invloed van de media', 'erotisering van de maatschappij', 'gezagsondermijning en de omgang met luxe en gebrek aan dankbaarheid', 'missen van respect en dienstbaarheid' en 'gebrek aan respect voor anderen in onze multiculturele samenleving'.

De scholen van de SCOB spelen hierop in. Er is veel aandacht voor het aannamebeleid van leerkrachten. Van leerkrachten wordt voorbeeldgedrag verlangd om tegenwicht te bieden aan tendensen als individualisering en verlies van normen en waarden. Verder koppelen de scholen kennis van de Bijbel aan concrete acties, zoals het leren omzien naar elkaar, het niet meegaan met alles wat op je afkomt en het respect voor anderen.

De scholen van de SCOB hebben een open toelatingsbeleid voor leerlingen. Van leerlingen en hun ouders wordt verwacht dat zij de identiteit van de school respecteren en aan alle activiteiten volledig deelnemen en meewerken. Ouders die als vrijwilliger betrokken zijn bij de school dienen zich extra bewust te zijn van de christelijke identiteit.

Andere kenmerken van de scholen van de Stichting zijn:

Levensbeschouwelijke identiteit

Godsdienstige vorming is een belangrijk doel. Met behulp van een godsdienstmethode besteedt de leerkracht hier aandacht aan. Hij of zij maakt keuzes op basis van eigen waarden, binnen de afspraken van de school;

Kinderen worden bekend gemaakt met (de taal van) de Bijbel als bron van het christelijk geloof;

Tenminste aan het begin en aan het einde van de dagdelen wordt er gebeden. Kinderen worden actief bij het gebed betrokken en leren zo hoe ze persoonlijk in gesprek kunnen zijn met God;

Er worden psalmen en christelijke liederen gezongen, o.a. uit 'Op Toonhoogte' en uit andere liedbundels;

De christelijke feesten worden gevierd. Daarnaast zijn er ook andere vieringen als weekopeningen en –sluitingen;

De teams staan minimaal eenmaal per jaar stil bij de vormgeving van de christelijke identiteit. In functioneringsgesprekken komt de vormgeving van de identiteit ook aan bod. Het gaat hierbij niet om beoordeling.

Leerlingen worden bekend gemaakt met andere godsdiensten en culturen. Uitgangspunt op de scholen is het christelijk geloof;

Deelname aan acties voor hulporganisaties, vanuit de zorg voor andere mensen op deze wereld die in mindere omstandigheden leven;

Deelname aan acties voor het milieu, waarbij de zorg voor de schepping zichtbaar wordt gemaakt.

Pedagogische identiteit

Kinderen, personeelsleden en ouders dienen zich veilig te voelen op de school. Binnen de school wordt een sfeer van geborgenheid en liefde geschapen. Er worden maatregelen genomen tegen pesten, geweld en seksuele intimidatie.

Onderwijskundige identiteit

Elke leerling wordt gezien als een uniek schepsel van God. Er wordt door de school met zorg omgegaan met de leerlingen. De school probeert hierbij 'meer dan het gewone' te doen.

Bij de keuze van nieuwe methoden en lesmateriaal wordt rekening gehouden met de levensbeschouwelijke en pedagogische uitgangspunten van de school. Alles wat er in de wereld gebeurt komt ook de school binnen; het is van belang dat leerlingen hiermee leren omgaan. De scholen zijn alert op wat er de school binnenkomt via internet en door kinder- en leerboeken.

De scholen onderhouden een goede relatie met de omgeving van de school en de diverse plaatselijke christelijke kerken.

Schoolspecifieke invulling

In dit tweede gedeelte van de identiteitsnotitie geeft iedere school van de SCOB een beschrijving van de concrete uitwerking van de eigen identiteit op schoolniveau. Wij spreken in dit verband van de 'couleur locale'.

U kunt hiernaar vragen bij de directeur van de betreffende school.

Bijlage 1 – De 10 geboden

Onze waarden en normen vinden we samengevat in de Tien geboden. Uitgangspunten zijn daarbij:

- dat het leven naar Gods geboden als een blijvende opdracht tot ons komt; dat wil zeggen uit dankbaarheid;
- dat de Bijbelse leer van de verdorvenheid van de mens niets afdoet aan het blijvende karakter van deze opdracht;
- dat door Gods algemene genade, die de doorwerking van de zonden enigszins afremt, gewetensvorming en opvoeding naar de eis van Gods geboden in uiterlijke zin, mogelijk zijn;
- dat het leven tot Gods eer nooit door onze inspanningen gestalte krijgt, maar altijd vrucht is van de onweerstaanbare genade van God in Jezus Christus.

1. God heeft recht op aanbidding en verering, in geloof en gehoorzaamheid. Het is niet geoorloofd enig schepsel of een geschapen macht of kracht met God gelijk te stellen of daaraan goddelijke eer toe te kennen. Ieder mens wordt, als schepsel van God, in zijn persoonlijkheid gerespecteerd. Dit betekent dat alle mensen gelijkwaardig zijn en achterstelling op grond van bijvoorbeeld verschil in ras of geslacht niet mag voorkomen. De mens is als rentmeester geroepen tot een verantwoord en toegewijd beheer van alles wat God hem in de schepping heeft toevertrouwd.

2. De wijze waarop God gediend moet worden, is door Hem bepaald. Wij hebben niet het recht over Hem iets te zeggen of te denken buiten hetgeen Hij omtrent Zichzelf aan ons heeft geopenbaard. Daarom zal God op geen enkele wijze door ons worden afgebeeld. Hij vraagt een voortdurend luisteren naar Zijn Woord, omdat het zonder dat niet mogelijk is Zijn Wil te kennen en te gehoorzamen.

3. God vraagt dat met eerbied, ontzag en liefde over Hem wordt gesproken en dat eerbiedig de Bijbel wordt gelezen en ter sprake wordt gebracht. In het lezen, in het zingen en in het gebed dienen wij Gods eer te zoeken. Misbruik van Gods Naam, lichtvaardig gebruik van Bijbelwoorden en alle spreken over God dat niet uit eerbied voortkomt, wordt afgewezen.

4. De zondag is een bijzondere dag. Christus kwam op aarde om de wet te vervullen. Met Zijn opstanding uit de doden op de eerste dag van de week is de wet vervuld. Daarmee is de zondag ook de vervulling van de sabbat. In het licht daarvan en op grond van de blijvende opdracht, zoals verwoord in het vierde gebod uit de Tien Geboden, is de zondag in het bijzonder afgezonderd voor de dienst van God. Dat houdt in dat wij trouw de samenkomsten van de christelijke gemeente, waartoe we behoren, bezoeken. De zondag dient te worden geëerbiedigd als een geschenk van God om naar Zijn Woord te horen en naar lichaam en geest tot rust te komen. De zondag is dan ook als rustdag van de andere dagen onderscheiden.

5. De Bijbel geeft ook richtlijnen ten aanzien van de verhoudingen tussen mensen. Op elk niveau van werken bestaan er gezagsverhoudingen: van bestuur – naar directie – naar personeel – naar leerlingen. Gezag is er ons ten goede. Gezag moet dan ook in liefde en binnen de kaders en de grenzen van de Bijbel worden uitgeoefend. Gezagsverhoudingen worden erkend, wat betekent dat voorschriften en aanwijzingen worden opgevolgd. Dit sluit uiteraard het gesprek daarover niet uit.

6. We behoren de medemens lief te hebben als onszelf. Liefde tot de medemens, naar de eis van Gods geboden en het voorbeeld van Christus, dwingt ons ons in te zetten voor het geestelijke- en

lichamelijke welzijn van de medemens. Er is eerbied voor het leven. Dit komt in ons onderwijs ook tot uiting in onze omgang met elkaar en in het bijzonder met de leerlingen.

7. Seksualiteit heeft in de Bijbel te maken met het vormen van een onverbrekelijke verbintenis in een huwelijk tussen één man en één vrouw, en krijgt in het licht hiervan een plaats. Daarbij zijn de Bijbelse voorschriften bindend voor het seksuele leven. Deze seksuele moraal betekent dat de huwelijksrelatie geëerbiedigd wordt. De medemens wordt met respect (en rein en zuiver) benaderd. Dit sluit seksueel getinte grappen en intimidatie uit. Ook voor losse seksuele contacten is geen ruimte, omdat het monogame huwelijk als de door God gegeven vorm van omgang tussen man en vrouw wordt gezien. God wil dat wij het lichaam als tempel van de Heilige Geest zuiver en heilig bewaren. Ook in ons uiterlijk laten wij het in de schepping gelegde onderscheid tussen man en vrouw tot uitdrukking komen.

8. De eigendommen van de ander, zowel van personeel, leerlingen en instelling, worden gerespecteerd. Het nut van de medemens moet worden bevorderd en met hem moet worden gehandeld als ik wilde dat hij met mij handelde.

9. In gesprekken met en over anderen moet zuiverheid worden betracht, zonder te roddelen of een voorstelling van zaken te geven die met de waarheid in strijd is. Wij staan een eerlijke communicatie voor. Informatie die als leugen bestempeld moet worden, wordt afgewezen. De eer en het goed gerucht van anderen wordt bevorderd.

10. We behoren in liefde en zuiverheid van intentie het voorgaande in praktijk te brengen. Dat zal onze handel en wandel, ook in de omgang met elkaar, stempelen. Voorkomen moet worden dat zondige begeerten worden opgewekt en dat ze worden opgevolgd. Gezocht wordt het leven en het welzijn van de ander te dienen: persoon, privacy en bezit worden gerespecteerd. Het op de school werkzame personeel wil zijn leven naar het bovenstaande inrichten en daarmee in de levenswandel een goed voorbeeld voor de leerlingen zijn.

Bijlage 2 – Pedagogische opdracht en relaties

Visie op de mens en daarmee ook de leerling.

De mens is als schepsel in de eerste plaats verantwoording schuldig aan God. Het betreft hier de meest fundamentele relatie. Het bestaan van de mens is geen doel in zichzelf, maar dient gericht te zijn op God. De mens wordt in de Bijbel ook getekend als individu en als gemeenschapswezen. Hij (Adam) is door God zeer goed geschapen. Door de zondeval is de mens echter geneigd God en zijn naaste te haten. Het blijft voor ieder mens de opdracht om tot Gods eer én tot heil van de naaste te leven. Het onderwijs op de school kan daarom ook slechts in afhankelijkheid van Gods hulp en zegen gestalte krijgen. Alleen in de weg van wedergeboorte en bekering zal de ware liefde tot God en de mens gewerkt worden.

Visie op opvoeding en onderwijs.

Het protestants christelijk onderwijs beoogt bij te dragen aan de vorming van de leerling tot een zelfstandige, God naar Zijn Woord dienende persoonlijkheid, geschikt en bereid om de ontvangen gaven te besteden tot Zijn eer en tot heil van de medemensen in alle levensverbanden (kerk, gezin en maatschappij) waarin God hem plaatst. Het protestants christelijk gedachtegoed werkt dan ook door in alle aspecten van het schoolleven en heeft dus bijvoorbeeld ook consequenties voor de visie op kunst, cultuur en op de hedendaagse maatschappij. Het protestants christelijk onderwijs zoekt daarin aansluiting bij de door de ouders bij de Heilige Doop gedane belofte om hun kind in de leer van de Bijbel en de artikelen van het christelijk geloof naar hun vermogen te doen (en te helpen) onderwijzen. Het genoemde opvoedingsdoel is verweven met de algemene onderwijsdoelstelling, namelijk het doen verwerven door de leerling van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes met inachtneming van zijn persoonlijke begaafdheid. Opvoeding in gezin, school en kerk behoren dan ook in elkaars verlengde te liggen.

Visie op de school.

De school is een leer- en opvoedingsgemeenschap. Als “poort naar de maatschappij” staat de school tussen het gezin en de maatschappij in. Het onderwijs is daarmee meer naar buiten gericht dan het gezin, maar biedt – mede afhankelijk van de leeftijd van de leerling – een veilige omgeving om zich voor te bereiden op een plaats in de maatschappij. Het pedagogisch klimaat krijgt in het protestants christelijk onderwijs gestalte door het onderwijs, in de context van de huidige samenleving, in te richten naar de norm van de Bijbel. Veiligheid ontstaat door het zich in leer en leven te houden aan Gods geboden, die heilzaam zijn voor alle mensen en hun onderlinge relaties.

Visie op personeel.

Het personeel in het protestants christelijk onderwijs dient, als medeopvoeder, gezagsdrager en identificatiefiguur in en buiten de school te zijn. Opvoeders en medeopvoeders zijn gezagsdragers omdat hun zeggenschap over de kinderen berust op Gods scheppingsorde. De Heere Zelf heeft opdracht gegeven in liefde gezag uit te oefenen. Gezag mag daarom nooit worden misbruikt. Opvoeders en medeopvoeders zijn ook identificatiefiguur, wat zeggen wil dat zij ‘model’ staan voor het kind. (Mede)opvoeders hebben de Bijbelse roeping het goede voorbeeld te geven, zij hebben een voorbeeldfunctie. Het personeel in het protestants christelijk onderwijs dient het geheel van Bijbelse normen en waarden te vertegenwoordigen, zodat het kind zich daarmee kan identificeren. Er dient eenheid te zijn tussen leer en leven, zodat de (mede)opvoeder voor de leerlingen geloofwaardig zal zijn in het uitdragen van de grondslag van de school. Dit geldt zowel het onderwijzend personeel, als ook voor het onderwijsondersteunend personeel. Er is tussen hen

slechts een gradueel verschil in mate van ontmoeting met de leerlingen in de opvoedingsgemeenschap.

Visie op maatschappij; burgerschapsvorming.

De maatschappijvisie van het protestants christelijk onderwijs is te typeren met enerzijds het begrip “betrokkenheid” en anderzijds met de aanduiding “distantie” (namelijk vanuit het besef dat de maatschappij waarin wij leven – net als wijzelf - zondig en tijdelijk is). Deze spanningsvolle houding tegenover de maatschappij wordt ook aan de leerlingen meegegeven. Het protestants christelijk onderwijs opteert voor een christelijk burgerschap. Dat wil zeggen dat leerlingen vanuit een Bijbelse visie worden voorbereid op het participeren in de pluriforme, multiculturele maatschappij. De school wil leerlingen leren de Bijbel concreet gestalte te geven in een christelijke levenshouding. Leerlingen worden gestimuleerd om niet het eigenbelang als uitgangspunt te nemen, maar zelfstandig en actief verantwoordelijkheid te dragen voor de belangen van de gemeenschap in en buiten de school. Belangrijke aspecten daarbij zijn vreemdelingschap, rentmeesterschap en leven in eeuwigheidsperspectief.

Verwachting

Het gebed neemt in het protestants christelijk onderwijs een belangrijke plaats in. De Heere heeft bevolen te bidden voor alle geestelijke en lichamelijke behoeften. Daarbij heeft God beloofd, ondanks de menselijke onwaardigheid, uit genade te horen en te schenken wat is tot Zijn wil. Dat geldt ook voor het gebed om bekwaamaking; vanuit de mens gezien is het een onmogelijke opdracht om protestants christelijk onderwijs vorm en inhoud te geven. Vanuit deze optiek wordt het onderwijs gegeven, met verwachting van zegen!